

Европейска
комисия

Вашите права на социална сигурност

в Белгия

Информацията, предоставена в настоящия наръчник, е подготвена и актуализирана в тясно сътрудничество с националните кореспонденти на Системата за взаимно информирание за социалната закрила (MISSOC). Повече информация за мрежата MISSOC е достъпна на адрес: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=815>

Настоящият наръчник предоставя общо описание на режима на социална сигурност в съответните държави. Допълнителна информация можете да получите от други публикации на Системата за взаимно информирание за социалната закрила (MISSOC), които са достъпни на горепосочената интернет страница. Също можете да се свържете с компетентните органи и институции, посочени в приложение към настоящия наръчник

Европейската комисия и всички лица, действащи от името на Комисията, не носят отговорност за ползването на информацията, която се съдържа в настоящата публикация.

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава I: Въведение, организация и финансиране	5
Въведение.....	5
Организация на социалната закрила.....	6
Финансиране.....	7
Глава II: Здравни грижи	9
Кога имате право на здравни грижи?	9
Какво е покритието?	9
Как се осъществява достъпът до здравни грижи?	11
Глава III: Парични обезщетения за болест	12
Кога имате право на парични обезщетения за болест?	12
Какво е покритието?	12
Как се осъществява достъпът до парични обезщетения за болест?.....	12
Глава IV: Обезщетения за майчинство и бащинство	13
Обезщетения за майчинство и бащинство.....	13
Какво е покритието?	13
Как се осъществява достъпът до обезщетения за майчинство и бащинство?	14
Глава V: Обезщетения за инвалидност.....	15
Кога имате право на обезщетения за инвалидност?	15
Какво е покритието?	15
Как се осъществява достъпът до обезщетения за инвалидност?	15
Глава VI: Пенсии и обезщетения за старост	16
Кога имате право на обезщетения за старост?	16
Какво е покритието?	17
Как се осъществява достъпът до обезщетения за старост?.....	17
Глава VII: Обезщетения за преживели лица	18
Кога имате право на обезщетения за преживяло лице?	18
Какво е покритието?	19
Как се осъществява достъпът до обезщетения за сираци?	19
Глава VIII: Обезщетения при трудови злополуки и професионални болести.....	21
Кога имате право на обезщетения за трудови злополуки и професионални болести?	21
Какво е покритието?	21
Как се осъществява достъпът до обезщетения за трудови злополуки и професионални болести?	23
Глава IX: Семейни обезщетения	25
Кога имате право на семейни обезщетения?	25
Какво е покритието?	26
Как се осъществява достъпът до семейни обезщетения?	27
Глава X: Безработица	28
Кога имате право на обезщетения за безработица?.....	28
Какво е покритието?	29
Как се осъществява достъпът до обезщетения за безработица?	30
Глава XI: Минимални средства	32
Кога имате право на обезщетения във връзка с минимални средства?.....	32
Какво е покритието?	33
Как се осъществява достъпът до обезщетения за минимални средства?.....	34
Глава XII: Дългосрочни грижи.....	36
Кога имате право на дългосрочни грижи?.....	36
Какво е покритието?	37
Как се осъществява достъпът до дългосрочни грижи?	37

Приложение: Полезни адреси и интернет страници 39

Глава I: Въведение, организация и финансиране

Въведение

Белгийската система за социална сигурност за заети лица, включва следните клонове:

- обезщетения за болест и майчинство;
- обезщетения за трудови злополуки и професионални болести;
- обезщетения за смърт;
- обезщетения за инвалидност;
- обезщетения за старост и за преживели лица;
- обезщетения за безработица;
- семейни обезщетения.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с [компетентните институции](#).

Как да се регистрирате за социална сигурност?

Веднага след започване на работа в Белгия вашият работодател трябва да ви регистрира в системата за социална сигурност. Не е нужно вие лично да подавате документи до която и да е институция.

Единственото изключение от това правило е свързано с осигуряването за здравни грижи и обезщетения. За да сте осигурени срещу тези рискове, трябва да се присъедините към осигурителна институция (*organisme assureur/verzekeringsinstelling*) или взаимен осигурителен фонд (*mutualité/ziekenfonds*) по ваш избор или да се регистрирате в регионален клон на Спомагателния фонд за осигуряване за инвалидност и болест (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering/-SAAMI/HZIV/*). В Белгия взаимните осигурителни фондове са групирани в национални съюзи на взаимни осигурителни фондове на християните, социалистите, независимите, свободните и либералите.

Имате право да сменяте осигурителната си институция или своя взаимен осигурителен фонд в първия ден на всяко календарно тримесечие. Новият фонд, към който желаете да се присъедините, може да откаже вашата молба, особено ако се осигурявате от по-малко от 12 месеца, но той ви предоставя цялата информация, която ви е нужна в тази връзка.

По-долу взаимните осигурителни фондове и регионалните клонове на Спомагателния фонд ще се наричат „здравноосигурителни фондове“. Взаимните осигурителни фондове представляват асоциации от индивиди с идеална цел, насочени към насърчаване на физическото, психологичното и социалното благосъстояние. Спомагателният фонд за осигуряване за болест и инвалидност представлява обществена институция за социална сигурност.

Жалби

Ако не сте съгласни с дадено решение, взето от институция за социална сигурност, можете да подадете писмена жалба в рамките на три месеца от датата,

на която сте били уведомен за решението. Ако живеете в Белгия, трябва или да изпратите своята жалба с препоръчано писмо до администратора на Съда по труда (*Grefte du Tribunal du travail, Griffie van de Arbeidsrechtbank*) във вашия район на пребиваване, или да я предадете лично в тази служба.

Ако живеете извън страната, трябва да изпратите своята жалба до Съда по труда на района на вашето последно място на пребиваване в Белгия, или ако никога не сте живели и не сте пребивавали в страната, до Съда по труда на района, в който последно сте работили в Белгия.

Организация на социалната закрила

На практика социалната сигурност е федерален въпрос, който е от ресора на компетенциите на министъра по социалните политики (*Ministre des Affaires sociales*), на министъра на заетостта (*Ministre de l'Emploi*), на министъра на обществените услуги (*Ministre de la Fonction publique*), на министъра, отговарящ за пенсиите и големите градове (*Ministre des Pensions et des Grandes villes*), на министъра, отговарящ за въпросите, свързани със средната класа (*Ministre des Classes moyennes*), на държавния секретар по социални политики, отговарящ за хората с увреждания (*Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales chargé des personnes handicapées*) и на държавния секретар по социална интеграция и за борба с бедността (*Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté*).

Националната служба за социална сигурност (*Office national de Sécurité sociale/Rijksdienst voor Sociale Zekerheid - ONSS/RSZ*) представлява обществена институция за социална сигурност, която има за задача да събира вноски (с изключение на трудови злополуки) и да разпределя средствата между централните институции, отговарящи за администрирането на отделните клонове на социалното осигуряване чрез така нареченото „Глобално управление“.

Болест, майчинство, инвалидност

Сферите болест, майчинство и инвалидност се ръководят от Националния институт за осигуряване за болест и инвалидност (*Institut national d'assurance maladie-invalidité/Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering -INAMI/RIZIV*), който най-вече разпределя финансовите ресурси между различните осигурителни фондове, отговарящи за обезщетенията (взаимни осигурителни фондове, които са свързани с един от петте национални съюза, с регионални клонове на Спомагателния фонд за осигуряване за инвалидност и болест или със Здравноосигурителния фонд на Холдинга на белгийската национална железопътна компания, „SNCB-Holding“). Изборът на осигурителен фонд е свободен, като изключение правят служителите на Националната железопътна компания на Белгия.

Старост и преживели лица

Сферите на пенсиите за старост и пенсиите за преживели лица се ръководят от Националната служба по пенсиите (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*), която отговаря за оценяването и изплащането на пенсии. Подаването на заявление за пенсия се извършва в Националната пенсионна служба или чрез местната администрация на града, в който заявителят пребивава.

Трудови злополуки и професионални болести

Сферата на трудовите злополуки се ръководи от Фонда за трудови злополуки (*Fonds des accidents du travail/Fonds voor Arbeidsongevallen - FAT/FAO*), чиято основна задача е да отпуска обезщетения под формата на компенсации за увреждания на моряци, морски служители и служители, чиито работодатели не са изпълнили своите задължения. Фондът за трудови злополуки извършва технически и медицински контрол, и ратифицира споразумението за уреждане на трудовата злополука между претърпелия трудова злополука и осигурителния фонд. Работодателите трябва да направят осигуровка срещу рисковете от трудови злополуки в регистриран осигурителен фонд или в общ осигурителен фонд в полза на своя персонал.

Фондът за професионални болести (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*) представлява обществена институция за социална сигурност, която отговаря единствено за администриране на сферата на осигуряването срещу професионални болести. Този фонд също така прилага правните разпоредби в областта на превенцията. Тази институция включва също Азбестовия фонд за изплащане на обезщетения на жертви на азбест.

Семейни обезщетения

Прилагането на законодателството се извършва от Националната служба за семейни обезщетения за служители (*Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers - ONAFTS/RKW*) и от специалните Компенсационни фондове, от една страна, и от независимите Компенсационни фондове, от друга страна. Основната задача на Националната служба е да разпределя финансовите ресурси между различните компенсационни фондове и да действа като компенсационен фонд за служители, които са осигурени в службата. Освен това службата е натоварена с провеждането на надзор на компенсационните фондове. За определени професии са създадени специални фондове (обществени фондове), към които следва да се присъединят съответните служители. Независимите компенсационни фондове представляват институции, които са създадени по инициатива на работодателите и се ръководят от тях. Те се одобряват от краля и могат да отговарят единствено за отпускането на законово установени обезщетения.

Безработица

Сферата на безработицата се управлява от Националната служба по заетост (*Office national de l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - ONEM/RVA*) и от нейните регионални звена, които вземат решение за правото на засегнатото лице. Изплащането на обезщетения се извършва или от регистрираната профсъзна организация, на която служителят е член, или от Спомагателния фонд за изплащане на обезщетение за безработица (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen - CAPAC/HVW*), който е получил заявлението.

Финансиране

Повечето от клоновете на социалното осигуряване се финансират чрез „цялостно финансово управление“ (*gestion globale*), тоест част от общата вноска за социално

осигуряване, от всички държавни субсидии и от алтернативното финансиране (ДДС) се разпределя за клоновете в съответствие с техните финансови нужди.

Вие трябва да плащате процент от своята работна заплата под формата на вноски за социално осигуряване. Вашият работодател я удържа от заплата ви и я плаща на Националната служба за социална сигурност (*Office national de sécurité sociale/ Rijksdienst voor sociale zekerheid/- ONSS/RSZ*). Единствената вноска, която вие може да се наложи да платите лично, е тази, която вашият здравноосигурителен фонд може да удържи за определени допълнителни обезщетения. Не се плащат допълнителни вноски, ако се включите в Спомагателния фонд за осигуряване за болест и инвалидност (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité/Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - CAAMI/HZIV*), тъй като той осигурява единствено задължително осигуряване.

Основните вноски, плащани от работодатели и служители, възлизат на 37,84 процента, в допълнение към вноската за „умерен курс в нивото на заплащане“, която може да варира. Схемите за болест и майчинство, инвалидност, старост и преживели лица, както и за безработица, също се финансират чрез други специални вноски.

Трудовите злополуки са обхванати от осигуровки, които се плащат от работодателите.

Глава II: Здравни грижи

Кога имате право на здравни грижи?

Системата за здравно осигуряване обхваща всяко лице, което пребивава законно в Белгия: служители, безработни, пенсионери, самостоятелно заети лица, държавни служители, лица с увреждания, местни работници, студенти, лица, регистрирани в Белгия и лица на тяхна издръжка.

За да имате право на здравни грижи:

- трябва да сте регистрирани в здравноосигурителен фонд;
- вашите вноски не могат да бъдат по-ниски от определения минимален размер.

Имащите право лица на ваша издръжка са съпруг/а, партньор, деца под 25-годишна възраст (6 категории) и родственици (в някои случаи родители на съпруга/та), чиито професионален доход или заместване на доход е под 2265,49 евро на тримесечие.

Какво е покритието?

Обезщетения за профилактични грижи и лечение се възстановяват по схема с предварително определени законово установени ставки.

Медицински грижи и зъболекарски услуги

По принцип вашият здравноосигурителен фонд възстановява 60—75 процента от таксите, които са били удържани за здравни услуги, като например за личен лекар или за консултации или посещения при специалист.

Зъболекарските услуги включват профилактично и консервативно лечение, екстракция, зъбни протези и ортодонтско лечение. Възстановяват се разходите за лечение, цената на зъбни мостове и т.н.,

Лекарства

За лекарства с рецепта вие трябва да заплатите определена сума за всяка рецепта. Тя варира в зависимост от продукта. Делът от цената, който се покрива от вашата здравна осигуровка, зависи от категорията, към която принадлежи конкретното лекарство (А, В, С, Cs, Сх или препарат за дозатор). По принцип, ако разполагате с рецепта, всичко, което трябва да заплатите на фармацевта, е дела от цената, който не се покрива от здравноосигурителния фонд.

Пациентите в обикновена болница заплащат 0,62 евро на ден за лекарства. За възстановяване на разходите за препарати от фармацевт е определен максимален дял от 1,15 евро или 2,30 евро за осигурено лице. Таксата е по-ниска за лица, които се ползват от преференциална схема.

Болнично лечение

При приемането ви в болница трябва да заплатите авансово фиксирана сума и след това такса *per diem* за всеки ден, прекаран като пациент в болницата (14,71 евро на ден). Освен това ви се удържа фиксирана дневна такса за лекарствата, използвани по време на престоя ви в болницата.

Когато пациентът е хоспитализиран в психиатрично заведение за повече от пет дни, таксата е 24,52 евро на ден. Съществува фиксирана вноска от осигурителния фонд за одобрени жилища за стари хора, обслужвани жилища, домове за стари хора, психиатрични домове и центрове за дневни грижи. Таксата за прием е 41,98 евро.

Съществува намаление за деца на издръжка на редови бенефициер, на лица, ползващи преференциална схема, и на безработни лица, които от 12 месеца отговарят на критериите за безработен самотен родител или безработно лице с лица на негова издръжка, включително лицата на тяхна издръжка.

Физиотерапия и сестрински грижи

Разходите за физиотерапия се възстановяват, единствено ако тя е предписана от лекар. В такъв случай по принцип вашата здравна осигуровка покрива до 60 процента от таксите на физиотерапевта.

Здравната осигуровка покрива 75 процента от разходите за сестрински грижи за лица, които не ползват преференциална схема, които разчитат на доставчик на почасови грижи.

Протези, очила, слухови апарати

Пълно или частично възстановяване според вида на обезщетението или на бенефициера се определя по споразумение.

Други обезщетения

Могат да се осигурят и други обезщетения съгласно постановеното в правилниците на даден осигурителен фонд.

Вноска от специалния фонд за солидарност на Националния институт за осигуряване за здраве и инвалидност (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité, Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - INAMI/RIZIV*) се предоставя за определени скъпи лечения, които не са включени в официалния списък на възстановимите разноски за обезщетения.

Увеличено възстановяване

Някои осигурени лица и лицата на тяхна издръжка имат право на по-висока ставка за възстановяване поради финансовото им положение. Те включват пенсионери, вдовици, сираци, лица, получаващи помощи за инвалидност или социална помощ и т.н.

Как се осъществява достъпът до здравни грижи?

Медицински грижи и зъболекарски услуги

По правило можете да отидете направо при лекар или зъболекар по ваш избор, на когото вие трябва да заплатите съответните такси. Лекарят трябва да е регистриран в лекарския съюз (*Ordre des médecins/Orde der geneesheren*) и да е одобрен от министъра на общественото здраве (*Ministre de la Santé publique/Minister van Volksgezondheid*). Изборът на лекар е свободен, както и достъпът до специалист.

Таксите се възстановяват след представяне на удостоверение от лекаря или зъболекаря, удостоверяващо проведеното лечение. Ако изберете да отидете при лекар или зъболекар, който не е обвързан със законово установените цени, вие сами трябва да заплатите всяка сума, която ви бъде удържана над тези цени. Вашият здравноосигурителен фонд може да ви предостави списък на практикуващите лекари, които работят със законово установените цени.

Лекарства

За лекарства трябва да заплатите на фармацевта този дял от цената, който не се покрива от вашия здравноосигурителен фонд.

Болнично лечение

Ако се налага да бъдете приети в болница, най-напред трябва да се консултирате със своя здравноосигурителен фонд, от където ще ви кажат какво да правите. Това не се налага при спешно болнично лечение.

Глава III: Парични обезщетения за болест

Кога имате право на парични обезщетения за болест?

Всички работници, работещи на трудов договор, и категориите, приравнени с него, имат право на обезщетения за болест, ако:

- те са регистрирани в здравноосигурителен фонд и разполагат с доказателство за плащане на минимална сума вноски;
- работили са 120 дни през последните шест календарни месеца, преди да се установи, че са болни. Някои периоди на бездействие, като например платен отпуск, отпуск по болест и т.н. се броят за работни периоди;
- разполагат с удостоверение, че не са в състояние да работят.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с [компетентните институции](#). Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвен от [MISSOC](#).

Какво е покритието?

През първия период обезщетенията се изплащат от работодателя:

- служителите получават 100 процента от дохода си за период от един месец.
- работниците получават 100 процента (през първите седем дни от неработоспособността, 60 процента (от осмия до четиринадесетия ден от неработоспособността) или чрез допълнително обезщетение.

Компенсационната осигуровка започва да се ползва, след като гарантираният период на изплащане на заплатата от работодателя изтече. Това означава след две седмици неработоспособност за работници и един месец за служители.

Размерът на компенсация е 60 процента от приходите. Таванът, който се взема предвид за компенсацията, е 126,4894 евро на ден за неработоспособност, която е възникнала след 1 януари 2012 г.

Ако не сте в състояние да работите и след една година, вие получавате право на обезщетение за инвалидност (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*).

Как се осъществява достъпът до парични обезщетения за болест?

Ако не можете за работите поради заболяване, трябва да предоставите на медицинския консултант на своя здравноосигурителен фонд медицинско удостоверение, попълнено от лекуващия ви лекар. Трябва да направите това в рамките на два дни от появата на неработоспособността. Ако го изпратите със закъснение, вашето право на обезщетение започва от по-късната дата.

Медицинският консултант на вашия здравноосигурителен фонд преценява продължителността на вашето заболяване. Той или тя има право да ви извика, за да провери вашето състояние по всяко време.

Глава IV: Обезщетения за майчинство и бащинство

Обезщетения за майчинство и бащинство

Всички жени работници, работещи на трудов договор, и категориите, приравнени с него, имат право на обезщетения за майчинство (*indemnité de maternité/moederschapsuitkering*). Обърнете внимание, че не е нужно да работите, за да имате право на обезщетения за майчинство: безработните жени и жените с увреждания също са обхванати.

За да имате право на обезщетения в натура трябва да сте плащали минималния размер на вноските (през текущата или през предходната година). Минимумът е 4330,62 евро (до 21-годишна възраст) и 5774,16 евро (21 години и повече). Съществува също и квалифициращ период от шест месеца със 120 дни реален работа или изравнени периоди.

За обезщетение за майчинство, лицето трябва да е плащало вноски шест месеца.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с компетентните институции. Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвено от [MISSOC](#).

Какво е покритието?

Бременните жени имат право на 15 седмици отпуск по майчинство или 17 седмици в случай на многоплодно раждане.

Отпускът преди раждане, за който бъдещата майка трябва да подаде заявление, не може да започне по-рано от шест седмици преди евентуалната дата на раждането или осем седмици, ако тя очаква многоплодно раждане. От тези шест (или осем) седмици, най-много пет (или седем) могат да се вземат по нейно усмотрение преди или след раждането. Седмицата, непосредствено преди раждането, е задължителна. Частта от незадължителния отпуск преди раждане, която не е била използвана преди раждането, може да се използва след отпуска след раждане или в момент, когато детето се завърне у дома след дълъг период на болнично лечение.

Отпуск след раждане се отпуска за период от девет месеца след раждането.

Сумата на обезщетението за майчинство се изчислява, както следва:

- за жени на възмездна заетост, 82 процента от заплатата (без таван) през първите 30 дни и 75 процента (предмет на таван) от тридесет и първия ден нататък или в случай на удължаване;
- за безработни жени основната помощ възлиза, през първите 30 дни, на 60 процента от изгубената заплата. размерът на основната помощ е равен на размера на обезщетението за безработица, на което даден работник би имал право, ако не се намира в период на отпуск по майчинство. тя може също така да изиска допълнителна помощ, която възлиза на 19,5 процента от нейната

изгубена заплата с поставен таван. от тридесет и първия ден допълнителната помощ възлиза на 15 процента от изгубената заплата с поставен таван.

- жените с увреждания имат право на 79,5 процента от заплащането, при таван от 100,56 евро, през първите 30 дни и 75 процента, при таван от 94,87 евро, след това (началото на майчинството от 1 януари 2011 г.).

Обезщетенията в натура са инжекции, грижи преди и след раждане, наблюдение и помощ по време на родилни мъки и раждане в болница или клиника, или вкъщи.

Бащите имат право на десет дни отпуск по бащинство при раждането на тяхното дете.

При удължено болнично лечение или смърт на майката, бащата може да поиска отпускът по майчинство да се преобразува в отпуск по бащинство.

И двамата родители имат право на отпуск за осиновяване в случай на осиновяване на дете.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за майчинство и бащинство?

За отпуск преди раждане бъдещата майка трябва да спре да работи (или ако е приложимо да уведоми службата по заетост) седем дни преди евентуалната дата на раждане. Тя трябва да предостави на здравноосигурителния си фонд медицинско удостоверение, в което се посочва, че тя очаква да роди в края на задължителния период на отпуск преди раждане.

Глава V: Обезщетения за инвалидност

Кога имате право на обезщетения за инвалидност?

Работник, който в резултат на болест или влошаване на здравето не може да печели над една трета от нормалните доходи на работник от същата категория и със същото обучение, се приема за инвалид. Минималното ниво на неработоспособност е най-малко 66 процента.

Ако сте получавали обезщетение за болест една година и продължавате да не сте в състояние да се върнете на работа, може да имате право на обезщетение за инвалидност (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*). Това право се преустановява обаче при навършване на пенсионна възраст (която в момента е 65 години за жени и мъже).

За да имате право на обезщетение за инвалидност трябва също така:

- да се регистрирани в здравноосигурителен фонд;
- да сте работили 120 дни през период от шест месеца. някои периоди на бездействие, като например платен отпуск, отпуск по болест и т.н. се броят за работни периоди;
- да разполагате с удостоверение, че не сте били в състояние да работите една година;
- да докажете, че сте платили минимални вноски.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с [компетентните институции](#). Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвено от [MISSOC](#).

Какво е покритието?

Обезщетението за инвалидност (*indemnité d'invalidité/invaliditeitsuitkering*) възлиза на 65 процента от вашите предишни доходи, ако имате лица на ваша издръжка. Ако нямате лица на ваша издръжка тази сума се намалява на 55 процента за неомъжено/неженено лице или 40 процента за партньор.

Еднократната парична помощ за подпомагане на трето лице е добавка, която се отпуска на лицето, което е неработоспособно, най-рано от четвъртия месец на неработоспособността; тя възлиза на 16,57 евро.

Размерът на обезщетението има таван. Таванът е определен на 126,4894 евро за инвалидност, която се е появила след 1 януари 2012 г.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за инвалидност?

Вж.: *частта за парични обезщетения за болест*.

Глава VI: Пенсии и обезщетения за старост

Кога имате право на обезщетения за старост?

По принцип всяко лице, което е работило в Белгия на трудов договор, се осигурява за обезщетения за старост. Съществуват специални правила за наетия на непълен работен ден местен персонал.

Всички заети лица имат право на пенсия за ранно пенсиониране при навършване на 60-годишна възраст, при условие че имат пълни 35 години професионална дейност. Обичайната възраст за пенсиониране на мъжете и жените е 65 години. Изключение от това правило се прави за миньори, моряци и екипажи на самолети от гражданската авиация, които могат да се пенсионираат по-рано.

Мъжете и жените, които получават обезщетения по системата за безработица с фирмени добавки (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*), нямат право на пенсия при достигане на пенсионна възраст (*pension de retraite/rustpensioen*) преди навършване на 65 години.

Няма да получите пенсия при достигане на пенсионна възраст, ако вече получавате обезщетение за болест, инвалидност или недоброволна безработица съгласно белгийското или чуждестранно законодателство за социално осигуряване или ако получавате помощ за спиране на работа или допълнителна помощ съгласно системата за безработица с фирмени добавки (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*).

Пенсионерите имат право да работят, като съществува таван на доходите. За лица под 65 години, когато получаването на пенсията е започнало от 2011 г., натрупване с доходи от трудова дейност е разрешено, ако годишните професионални доходи не превишават 7 421,57 евро на година за един служител (брутно възнаграждение). Тази сума се увеличава на 11 132,37 евро, когато има дете на издръжка. Преди да започнете работа като пенсионер трябва да уведомите Националната служба по пенсиите (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen — ONP/RVP/*) с препоръчано писмо. Трябва също така да уведомите работодателя си отново с препоръчано писмо, че получавате пенсия. За допълнителна информация се свържете с Националната служба по пенсиите.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с компетентните институции. Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвено от MISSOC.

Какво е покритието?

Обезщетенията включват:

- пенсия при достигане на пенсионна възраст (*pension de retraite/rustpensioen* за заети лица;
- помощ за отопление за (*allocation de chauffage/verwarmingstoelage*) пенсионирани миньори;
- помощ за почивка (*pécule de vacances/vakantiegeld*) и допълнителна помощ за почивка (*pécule de vacances complémentaire/aanvullend vakantiegeld*).

Размерът на вашата пенсия при достигане на пенсионна възраст зависи както от периода, в който сте били наети на работа в Белгия, така и от вашите приходи през този период, осъвременени спрямо издръжката на живота към момента на изчисляване на пенсията.

Както за жените, така и за мъжете, пенсията при достигане на пенсионна възраст се изчислява като за всяка отработена година се взема една четиридесет и пета от пълния размер на пенсията. За моряци и миньори се прилагат специални условия.

Пенсията възлиза на до 60 процента от вашите средни доходи през годините на трудовия ви стаж и на 75 процента, ако имате съпруг/а на ваша издръжка.

Гарантираната минимална пенсия за старост (*pension minimum garantie/gewaarborgd minimumpensioen*) за пълен трудов стаж е 16 310,21 евро (домакинство) или 13 052,28 евро (неомъжено/неженено лице) на година, изчислена *pro rata*, ако трудовият стаж е най-малко равен на две трети от пълния трудов стаж.

Максималната пенсия зависи от тавана на годишните доходи. Максималната пенсия за служител (неомъжено/неженено лице) възлиза на 24 782,40 евро.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за старост?

Заявленията за пенсия трябва да се подават до общинската администрация на вашето място на пребиваване. Ако живеете в друга държава-членка на ЕС, трябва да изпратите своето заявление до местната пенсионна институция в тази страна. За да избегнете забавянния на обработването на вашето досие, ви препоръчваме да подадете своето заявление една година преди достигане на пенсионна възраст.

Пенсията ви може да се плаща или с пощенски запис, който може да ви се изпраща до дома, или с превод до вашия пощенски клон или по вашата банкова сметка.

Глава VII: Обезщетения за преживели лица

Кога имате право на обезщетения за преживяло лице?

Преживелият съпруг/съпруга на осигурено заето лице има право на пенсия за преживяло лице (*pension de survie/overlevingspensioen*) от 45-годишна възраст. Възрастово ограничение не съществува, когато преживелият съпруг/съпруга има дете на своя издръжка или има степен на неработоспособност най-малко 66 процента, или ако починалото лице е работило под земята 20 години. В допълнение бракът трябва да е продължил най-малко една година или да се е родило дете, или смъртта да е в резултат от злополука, случила се или професионална болест, появила се след датата на сключване на брака, или съпругът/съпругата трябва към момента на смъртта да е имал/а дете на своя издръжка, за което той/тя е получавал/а семейни обезщетения.

Преживелият съпруг/съпруга трябва да е преустановил всякаква работа с изключение на разрешената. За лица под 65 години, които получават само пенсия за преживяло лице, когато получаването на пенсията е започнало от 2011 г., натрупване с доходи от трудова дейност е разрешено, ако годишните професионални доходи не превишават 17 280 евро на година за един служител (брутно възнаграждение). Тази сума се увеличава до 21 600 евро, когато има дете на издръжка. Преди да започнете работа като пенсионер, трябва да уведомите Националната служба по пенсиите (*Office national des pensions, Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*) с препоръчано писмо. Трябва също така да уведомите работодателя си отново с препоръчано писмо, че получавате пенсия. За допълнителна информация се свържете с Националната служба по пенсиите.

Преживелият съпруг/съпруга не трябва също така да е сключил нов брак.

При **разведени съпрузи** условията са, че той/тя не може да е изгубил родителски права или да е бил/а осъден/а за посегателство срещу живота на другия съпруг или да е сключил/а нов брак. Останалите условия (възраст, натрупване и т.н.) са същите като тези за пенсия за старост.

Преживял партньор не получава обезщетения.

Освен това ще получите пенсия за преживяло лице за до 12 месеца при достигане на пенсионна възраст, ако вече получавате обезщетение за болест, инвалидност или недоброволна безработица съгласно белгийското или чуждестранно законодателство за социално осигуряване или ако получавате помощ за спиране на работа или допълнителна помощ по системата за безработица с фирмени добавки (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag*).

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с [компетентните институции](#). Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвено от [MISSOC](#).

Какво е покритието?

Преживелият съпруг/съпруга има право на 80 процента от действителната или хипотетичната пенсия за старост на осигуреното лице, изчислена по коефициента за двойка със сключен брак, когато съпругът/съпругата е на издръжка.

За разведени съпруг/съпруга пенсията се изчислява като пенсията за старост, но само на базата на 62,5 процента от дохода, минус личния доход. Периоди извън периода на брака и периоди, обхванати от персонална пенсия, не се вземат под внимание.

Гарантираната минимална пенсия за преживяло лице (*pension de survie minimum garantie /gewaarborgd minimum-overlevingspensioen*) за пълен трудов стаж е 12 847,07 евро на година, изчислена pro rata, ако трудовият стаж е най-малко равен на две трети от пълния трудов стаж.

Максималната пенсия зависи от тавана на годишните доходи. Максималната пенсия за преживял съпруг/съпруга на служител възлиза на 24 782,40 евро, което съответства на максималната пенсия за старост за неомъжено/неженено лице.

Помощна пенсия (*pension de survie temporaire/tijdelijk overlevingspensioen*) може да се отпусне или да се дава временно на вдовица/вдовец, който не е или вече няма право респективно на пенсия за преживяло лице. По-конкретно 12-месечна помощ може да се предостави на съпрузи, които не отговарят на условията за пенсия за преживяло лице. Пенсията може да се дава най-много 12 месеца, когато бидейки под 45 години преживелият съпруг не отговаря на условията за ранно отпускане на пенсия за преживяло лице. В този случай след 12 месеца се плаща намален размер на пенсията.

Помощ при смърт

Когато смъртта на осигурено лице не е свързана с неговия или с нейния трудов стаж, се изплаща помощ за покриване на разходите за погребението (*allocation pour frais funéraires/uitkering voor begrafeniskosten*). Тя представлява еднократно обезщетение, което не е свързано с индекса на потребителските цени и в момента възлиза на 148,74 евро.

За помощи при смърт, свързана с трудови злополуки и с професионални болести, вж. Частта за обезщетения за трудови злополуки и професионални болести

Как се осъществява достъпът до обезщетения за сираци?

Исканията за пенсия трябва да се подават до Националната пенсионна служба (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*) или до общинската администрация на вашето място на пребиваване. Ако живеете в друга държава-членка на ЕС, трябва да изпратите своето заявление до местната пенсионна институция в тази страна.

Заявлението за помощна пенсия за преживяло лице трябва да се подаде в рамките на 12 месеца от датата, на която е починал съпругът/съпругата. Забележка: съпруг/съпруга на пенсионер, който/която го е преживял/а не трябва да подава заявление за пенсия за преживяло лице или за помощна пенсия, тъй като една от двете им се отпуска автоматично.

Пенсията може да се плаща или с пощенски запис, който може да ви се изпраща до дома, или с превод до вашия пощенски клон или по вашата банкова сметка.

Глава VIII: Обезщетения при трудови злополуки и професионални болести

Кога имате право на обезщетения за трудови злополуки и професионални болести?

Трудови злополуки

Трудовата злополука се определя като „всяка злополука, която се случва на работник по време на и поради изпълнение на неговия трудов договор и която причинява травма“.

Всички служители, включително чираци/стажанти и местни работници, са осигурени срещу трудови злополуки или злополуки на път за и от работа.

Професионални болести

Всички служители са осигурени срещу професионални болести, както и безработните лица и лицата с увреждания, които преминават професионално обучение или рехабилитация. Съществува списък на признати болести, който може да се ползва за справка от интернет страницата на Фонда за професионални болести (*Fonds des maladies professionnelles / Fonds voor de beroepsziekten – FMP/FBZ*) на следния адрес: http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (на нидерландски, френски и немски език). Ако конкретна професионална болест е включена в списъка и претърпелия трудова злополука е зает в сектор, където той или тя е изложен/а на този риск, заболяването се признава като професионална болест. В допълнение дадено лице, което страда от заболяване, което не е включено в списъка, също има право да докаже излагане на определен риск и да докаже причинноследствена връзка между това излагане и болестта. Работодателите трябва да са осигурени във Фонда за професионални болести, който отпуска съответните обезщетения

Какво е покритието?

Трудови злополуки

Трудовата злополука дава право на:

- парични обезщетения за временна или постоянна, пълна или частична загуба на работоспособност и, ако е необходимо, на помощ за придружителство от трета страна;
- възстановяване на медицински и свързани с тях разходи;
- възстановяване на пътни разходи;
- специални обезщетения в случай на смърт.

Парично обезщетение за неработоспособност

По време на период на *временна пълна неработоспособност*, претърпелият трудова злополука получава 90 процента от средното дневно заплащане. Парично обезщетение се изплаща също и при *временна частична неработоспособност*. Ако

пострадалият се върне частично на работа, той или тя получава обезщетение, равно на разликата между заплащането, получавано преди злополуката, и това, получавано след завръщане на работа.

Ако претърпелият подобна злополука не се върне на работа след определен период от време, неработоспособността може да се потвърди като дългосрочна (това се нарича „консолидиране“).

След подобно потвърждение се плаща годишна помощ за период от три години. През този период случаят може да бъде преразгледан. Размерът на помощта зависи от степента на неработоспособност и от заплащането, на което работникът е имал право за годината, предхождаща злополуката (основно възнаграждение).

В края на тези три години помощта се преобразува в пожизнен анюитет. Една трета от капиталовата сума може да се изплати при поискване, ако степента на неработоспособност е над 19 процента.

В случай на полагане на грижи от друго лице се отпуска допълнителна помощ (*allocation complémentaire/aanvullende uitkering*) на стойност най-много 12 пъти средния месечен гарантиран доход в съответствие със степента на нужда, свързана с индекса от началото на периода на компенсация и приключваща на 91-я ден от болничното лечение.

Натрупването с нови доходи от трудова дейност е напълно разрешено. Съществуват обаче ограничения по отношение на натрупването с обезщетения за болест, инвалидност, пенсия и други пенсии за трудови злополуки и професионални болести.

По отношение на **изплащането на тези обезщетения**, парично обезщетение за временна неработоспособност се изплаща на същите дати като обичайното възнаграждение. След „консолидиране“ обезщетението се изплаща ежемесечно или веднъж на три месеца в зависимост от конкретния случай.

Здравни грижи

Претърпелият трудова злополука има право на възстановяване на разходите за болнично лечение, физиотерапия, медицински, хирургически грижи и зъболекарски услуги, лекарства и ортопедични принадлежности. Никой от тези разходи не се поема от пострадалия. Възстановяването се извършва на основата на плана за законово установени такси, приложими за здравноосигурителната система, и осигурителят трябва да плати дела на разходите, които обичайно се поемат от пациента.

Пътните разходи на осигуреното лице и тези на членовете на неговото или нейното семейство също могат да бъдат покрити при определени условия.

Злополука, вследствие на която е настъпила смърт

Ако при злополука на или на път за или към работа настъпи смърт на служител, се изплащат следните обезщетения:

- помощ за разходи по погребението (*indemnité pour frais funéraires/begraffenisvergoeding*), равна на 30 пъти средното дневно възнаграждение на жертвата;

- възстановяване на всички разходи (включително административни формалности), свързани с пренасянето на починалия до мястото на погребението;
- пожизнен анюитет, който се изплаща на преживелия съпруг/съпруга на осигуреното лице, равен на 30 процента от възнаграждението на починалото лице;
- временна помощ за децата на осигурения, възлизаща на 15 процента (полусираци) или 20 процента (кръгли сираци) от възнаграждението на починалия. Тя се изплаща до навършване на 18-годишна възраст или до преустановяване на правото на семейни обезщетения.

Анюитетите и обезщетенията за злополука, вследствие на която е настъпила смърт се изплащат ежемесечно или на тримесечие.

Професионални болести

Обезщетенията, изплащани за професионални болести, са:

- парични обезщетения за постоянна, пълна или частична неработоспособност, включително при сериозни случаи помощ за придружителство от трета страна;
- помощи за временно или постоянно спиране на работа като предпазна мярка. Фондът за професионални болести (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*) може да упълномощи дадено лице да спре да работи, ако лекар реши, че той или тя има предразположеност към професионална болест или открие първи симптоми на подобна болест. В този случай осигуреното лице има право на парично обезщетение за временна пълна неработоспособност и на преквалификация;
- помощ в случай на смърт на осигуреното лице в резултат от професионалната болест;
- възстановяване на медицински и свързани с тях разходи. Осигуреното лице има право на свободен избор на лекар и му се възстановяват всички направени разходи по определените цени;
- възстановяване на пътни разходи, направени във връзка с лечение на професионално заболяване.

Обезщетенията се изчисляват и изплащат по същия начин като при трудовите злополуки.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за трудови злополуки и професионални болести?

Трудови злополуки

Вашият работодател трябва да сключи полица с признато застрахователно дружество или взаимно осигурителен фонд.

Работодателят уведомява застрахователя за всяка подобна злополука, а в определени случаи инспектора по безопасност при работа, в рамките на осем дни. За целта съществуват специални формуляри или това може да се извърши по електронен път. Засегнатият служител или член на неговото или нейното семейство също може да направи такова уведомление за злополуката, ако

работодателят не го направи. Ако е възможно, към уведомлението следва да се приложи медицинско удостоверение.

Степента на трайна неработоспособност, основното заплащане и датата на „консолидиране“ се посочват в споразумение между застрахователя и претърпелия злополука и се удостоверяват от Фонда за трудови злополуки (*Fonds des accidents de travail / Fonds voor Arbeidsongevallen – FAT/FAO*).

Ако пострадалият не е съгласен с оценката на застрахователя, той или тя може да подаде жалба до съда по труда.

По принцип пострадалият може да избере лекаря или болницата, освен ако работодателят или застрахователят не разполагат със своя собствена одобрена медицинска/фармацевтична услуга или болница. Тези услуги се предоставят напълно безплатно.

За допълнителна информация се свържете със застрахователя на своя работодател. Ако срещнете затруднения, свържете се с FAT/FAO.

Професионални болести

Молби трябва да се подават до Фонда за професионални заболявания (*Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten - FMP/FBZ*) от осигуреното лице или от негов или неин представител (например здравноосигурителния фонд). Заявлението се подава като се използва стандартен формуляр от FMP/FBZ. При промяна в здравословното състояние на лицето степента на неработоспособност може да се преоцени от FMP/FBZ, по искане на засегнатото лице или *ex officio*.

Глава IX: Семейни обезщетения

Кога имате право на семейни обезщетения?

Право на семейни обезщетения имате, ако сте заето или безработно лице, лице с увреждания или лице, което получава пенсия.

Вие трябва да съставлявате едно семейство с или да съществува правна връзка между вас и засегнатото дете или деца. Когато няколко лица имат право на семейни обезщетения за едно и също дете съществуват определени правила за приоритет, които следва да се спазват.

За самостоятелно заети лица е възможно да се прилагат специални разпоредби. За допълнителна информация се свържете с компетентните институции. Можете също да намерите информация в приложението относно социална защита за самостоятелно заетите лица, изготвено от [MISSOC](#).

Възрастово ограничение

До 31 август на календарната година, в която едно дете навърши 18-годишна възраст, правото на семейни обезщетения не е обект на каквото и да било условие, свързано с придобиване на образование. След това семейни обезщетения могат да се отпускат за деца:

- на възраст до 25 години, ако те имат признат договор за стаж;
- на възраст до 21 години, ако те страдат от заболяване, което касае тяхно умствено или физическо увреждане или лична дейност и участие, и засяга техния семеен кръг;
- на възраст до 25 години за студенти, семестриално завършили студенти, подготвящи се за дисертация, завършващи висшето си образование и обучаващи се за държавна длъжност;
- на възраст до 25 години за лица, които са завършили образованието, обучението, или стажа си или са предали тезата си и са се регистрирали като търсещи работа, но за не повече от 360 дни след завършване на учебната, обучителната програма или стажа си или след предаването.

По принцип детето трябва да е израснало в Белгия и евентуално учи там. Независимо от това условието за териториалност не е приложимо, когато детето е израснало и учи в една от държавите-членки на Европейското икономическо пространство или в държава, с която Белгия е сключила споразумение за социално осигуряване за износ на детски надбавки.

Родителско обезщетение

Белгийското законодателство предвижда също родителско обезщетение. За получаване на тези обезщетения условието е вие да сте родител, който работи на пълен работен ден или почасово в частния или общественния сектор и който е прекъснал своята кариера, за да се грижи за своето малко дете.

Освен това вие трябва:

- да сте в отпуск (най-много три месеца при прекъсване на работа на пълен работен ден; най-много шест месеца в случай на почасова работа) от момента на раждане или осиновяване на детето и преди детето да е навършило шест години (осем в случай на осиновяване, физическо или умствено увреждане от най-малко 66 процента);
- да можете да докажете 12 месеца трудов стаж през 15-те месеца, предхождащи уведомлението до работодателя.

Какво е покритието?

Имате право на обезщетения за дете за всяко дете, което отговаря на горепосочените условия. Размерът нараства с броя на децата, но за трето и за всяко следващо дете размерът за дете е един и същ. Ако желаете да научите на какъв размер имате право за вашите деца, можете да използвате електронния калкулатор, предоставен на интернет страницата на Националната служба за семейни обезщетения (*Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés / Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers – ONAFTS/ RKW*): <http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>.

Правото на получаване на основно обезщетение за деца се определя на тримесечие на основа на положението през месеца за справка. Месецът за справка е вторият месец от предходното тримесечие за онези, които вече имат право на семейно обезщетение, или първият месец от ползване на правото за онези, които получават право на тези обезщетения за първи път.

Имате право на добавки за възраст, когато децата ви достигнат възраст шест, 12 и 18 години.

Специални добавки се плащат за деца с увреждания и за деца на безработни лица (след седем месеца на пълна заетост), пенсионери, лица с увреждания на платена заетост и жени работници в отпуск по майчинство (след седем месеца неработоспособност). Увеличени семейни обезщетения се изплащат за полусираци, чиито преживял родител (баща или майка) не е сключил нов брак или не е създал реално домакинство.

Бивши безработни лица и бивши инвалиди, които са започнали нова дейност, получават при определени условия правото на детска добавка за максимален период от осем тримесечия.

Специалните условия за добавки, свързани със социално-професионалното положение на бенефициера (добавки за деца на безработни лица, пенсионери и лица с увреждания) се определят в чрез проверка на доходите спрямо доходите на домакинството. Когато дадено лице получи право на допълнително обезщетение, защото всички правни и регулаторни специални условия са спазени в конкретен месец, добавката се изплаща на първия ден от следващия месец за останалата част от тримесечието и за следващото тримесечие. След това правото за тримесечие продължава да важи всеки път, когато правните и регулаторните условия са спазени в определен момент през втория месец на предходното тримесечие.

Добавките за деца с увреждания и увеличенията на семейните обезщетения за сираци не се изплащат, считано от месеца след този, в който специалните условия вече не са спазени.

Помощи при раждане и осиновяване

При раждане на дете (*allocation de naissance/kraamgeld*) се изплаща помощ за раждане.

При определени условия може да се изплати помощ за осиновяване (*prime d'adoption/adoptiepremie*) при осиновяване на дете.

Родителско обезщетение

При работа на пълен работен ден обезщетението възлиза на 741,40 евро за пълно прекъсване на работа или на 370,69 евро (за лица на възраст под 50 години) за непълно прекъсване на работа.

Как се осъществява достъпът до семейни обезщетения?

За да получите семейни обезщетения трябва да кандидатствате пред Фонда за семейни помощи, с който вашият работодател е свързан. Вашият работодател ви дава адреса на фонда и те ви предоставят изчерпателна информация.

Семейните обезщетения се изплащат на лицето, което отглежда засегнатото дете, тоест по принцип на майката. В случай на деца, сключили брак, деца, които са станали независими, деца на възраст над 16 години, които имат свое собствено място на пребиваване и вече не са част от домакинството на лицето, отговарящо за тяхното образование, и деца, които имат свои собствени деца, за които те получават семейно обезщетение, семейните обезщетения се изплащат директно на детето.

Заявленията за помощи за раждане на дете трябва да се подават до компетентния Фонд за семейни обезщетения. Можете да подадете заявление за това по всяко време, считано от шестия месец на бременността, и помощта може да се изплати от втория месец преди предвидената дата на раждане.

За родителски обезщетения трябва да информирате работодателя своевременно съгласно предписаните условия и да предадете необходимите документи до Националната служба по заетост.

Глава X: Безработица

Кога имате право на обезщетения за безработица?

Обезщетения за безработица

Принципно зетите лица са осигурени срещу рисковете от безработица независимо от техните дневни или седмични работни часове. Държавните служители могат да предявят претенции за обезщетения за безработица след прекъсване на трудови правоотношения.

За да имате право на обезщетение за безработица (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*), ви трябва:

- да сте работили минимален брой дни (между 312 и 624) през определен период от време (от 18 до 36 месеца). Продължителността на този период зависи от възрастта ви. Периодите на работа в друга държава-членка на ЕС по принцип се вземат предвид, но трябва да сте станали безработен в Белгия;
- да сте изгубили работата си недоброволно, без да получите компенсация;
- да сте регистрирани като лице търсещо работа в компетентна служба по заетост и да отговаряте на всяка подходяща оферта за работа или след 45-годишна възраст, на оферта за преквалификация. във Фландрия компетентната служба по заетост е VDAB, в Брюксел е Actiris и във Валония, FOREM;
- да търсите работа активно; след определен период, в който сте били безработни, ви извикват на интервю, за да се направи оценка дали полагате достатъчно усилия; може да ви бъде поискано също така да дадете писмена гаранция за това, която се оценява по-късно;
- да сте в състояние да работите;
- да сте на възраст под 65 години (както за мъже, така и за жени);
- да пребивавате обичайно в Белгия и на практика да живеете в Белгия.

Не съществува схема за безработица за самостоятелно заети лица с изключение на специална помощ при несъстоятелност. За допълнителна информация се свържете с компетентните институции.

Безработица с фирмени добавки

Безработицата с фирмени добавки (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*) е система, която позволява определени по-възрастни работници, които са съкратени от работа, да получават допълнителна помощ – в допълнение към обезщетението за безработица – платима от работодателя или от фонд, действащ от негово име. Безработицата с фирмени добавки не представлява ранно пенсиониране. Това се прилага единствено за работници в частния сектор.

За да имате право на безработицата с фирмени добавки, вие трябва:

- да сте на възраст 60 години (по-малка възраст е възможна при наличие на по-дълъг трудов стаж);
- да сте съкратени от работа, т.е. вашият работодател трябва да ви връчи уведомление или да прекрати договора ви с обезщетение при прекратяване на трудов договор;
- да имате право на обезщетение за безработица;
- да сте извън пазара на труда.

Работодателят е длъжен да замени лице възползващо се от безработицата с фирмени добавки.

Ако сте съкратени от работа от предприятие, което се намира в затруднение, трябва да сте на възраст 52 години. Ако сте съкратени от работа от предприятие, което се намира в процес на реорганизация, трябва да сте на възраст между 52 и 55 години (в изключителни случаи на възраст 50 години при наличие на становище от консултативна комисия). В тези случаи не съществува задължение за заместване.

Какво е покритието?

Обезщетения за безработица

Паричното обезщетение *per diem* зависи от продължителността на времето, в което дадено лице е било безработно, от нейното или неговото дневно заплащане и от семейното положение. Когато дадено безработно лице има семейство на негова издръжка и единствено то издържа семейството, той или тя има право на 60 процента от предишните си доходи, като максималната разрешена сума е 54,71 евро, а минималната е 41,95 евро. Безработно лице без лица на негова издръжка има право на 60 процента от предишните си доходи през първата година от положението си като безработно (като максималната сума е 54,71 евро, а минималната сума е 35,24 евро) и на 55 % след това (като максималната сума е 42,73 евро).

Безработно лице без лица на негова издръжка, което живее с лица, които имат доход, има право на 60 процента от предишните си доходи през първата година (като максималната сума е 54,71 евро, а минималната сума е 26,42 евро) и 40 процента след това (като максималната сума е 31,77 евро, а минималната сума е 26,42 евро). След това тя или той получава фиксирана сума от 18,61 евро.

Безработни лица на възраст 50 или повече години, които са работили най-малко 20 години, имат право на „добавка за старшинство“ или на добавка за връщане на работа.

Безработно лице, работещо на непълен работен ден, може в определени случаи да получи допълнителна помощ, чиято сума зависи от броя отработени часове.

Работници, чиито трудови договори са преустановени временно не по тяхно желание, могат да получат временна помощ (*allocation de chômage temporaire/tijdelijke werkloosheidsuitkering*) за всеки цял ден на преустановяване.

Млади хора на възраст под 30 години (към момента на подаване на молба), които са безработни още от момента на напускане на училище и които отговарят на

останалите условия (вид образование и т.н.) могат да имат право на фиксирано обезщетение за интеграция, което се изплаща след определен период от време.

Работещите на непълен работен ден лица имат право на степен на обезщетение, пропорционално на броя на техните работни часове.

Натрупване с други обезщетения и с доходи от трудова дейност

Натрупването с други обезщетения за социална сигурност е ограничено.

Натрупването с доходи от трудова дейност също е ограничено само до определени случаи. Когато дадено лице получава професионален доход от „второстепенна“ дейност, извършвана по време най-малко на три месеца преди попадане в положение на безработно лице, и продължаваща и след това, натрупване е възможно до 130 процента от максималния дневен размер на обезщетението за безработица на лице, което има семейство на своя издръжка. За професионален доход от „обичайна“ дейност, извършвана от лицето един месец докато е безработно, правото на дневно обезщетение за безработица се губи само за дните на дейността и обезщетението се запазва през останалите дни.

Отказ на обезщетения и санкции

Ако сте без работа, защото сте напуснали своята работа без основателна причина или сте били освободени по своя вина, или ако сте отказали предложение за подходяща работа или за програма за обучение, докато сте безработни (например изключване поради неоказване на сътрудничество по време на специална процедура на активно търсене на работа или по време на пренасочване), или не правите достатъчно опити за намиране на работа, вашето обезщетение може да бъде спряно за определен период.

Безработицата с фирмени добавки

Към фирмените добавки (*complément d'entreprise/bedrijfstoeslag*) за безработица се добавя допълнителна помощ (*indemnité complémentaire/aanvullende vergoeding*), равна на половината от разликата между нетните приходи (горна граница) и обезщетението за безработица. Добавката се плаща от работодателите. Размерът на обезщетението за безработица, платимо в този случай, е 60 процента от вашето последно брутно възнаграждение (пределна сума от 2093,32 евро), независимо от семейното ви положение. Този процент остава непроменен за цялата продължителност на вашето положение на безработицата с фирмени добавки.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за безработица?

Трябва да подадете заявление до органа, който отговаря за изплащането на вашето обезщетение за безработица (*allocations de chômage/werkloosheidsuitkeringen*). Решенията за отпускане на обезщетение се вземат от Националната служба по заетост (*Office national pour l'emploi/Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening - ONEM/RVA*), а реалните плащания се извършват или от признати частни органи, сформирани от профсъюзите (CSC/ACV, FGTB/ABVV, CGSLB/ACLVB) или от държавния орган, Фонда за спомагателни обезщетения за безработица (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage/Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen/- CAPAC/HVW*).

Можете да изберете органа, който желаете да ви плаща, и можете да се прехвърлите винаги, когато пожелаете.

Глава XI: Минимални средства

Кога имате право на обезщетения във връзка с минимални средства?

Обща система

Общата система гарантира право на социална интеграция чрез работно място или интеграционен доход (*revenu d'intégration/leefloon*), обединен или не с интеграционен проект. Интеграционният доход трябва да гарантира минимален доход на лица без достатъчно ресурси, които не са в състояние да ги осигурят с лични усилия или с други средства. Приема се, че дадено лице е нуждаещо се, ако след проучване на социалното му положение и наличните средства за живот се окаже, че неговите ресурси са по-ниски от размерите на интеграционния доход.

За предявяване на право на интеграционен доход лице, подало искане, трябва да е на възраст 18 години (официално пълнолетие), с три изключения: непълнолетни лица, еманципирани с брак, самостоятелни лица, които се грижат за а) дете/деца и бременни непълнолетни лица. Не съществува максимално възрастово ограничение.

Лицето, подало искане, трябва да демонстрира своето желание да работи, освен ако това е невъзможно по здравословни причини или поради дискриминация, основана на пола.

Гарантиран доход за възрастни лица

Това представлява специален механизъм, който осигурява финансова подкрепа за възрастни лица с ниски доходи.

Вие получавате право на гарантиран доход (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) на възраст 65 години. Правото на гарантиран доход за възрастни лица (общоизвестно като GRAPA) зависи от общия ви доход от всички източници (пенсия, собственост, доходи и т.н.). Ако доходът ви е над определено ниво, размерът на изплащания GRAPA се намалява съответно.

За да имате право на GRAPA трябва да пребивавате в Белгия.

Помощ за заместване на доход

Помощ за заместване на доход (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) може да се изплаща на лица с увреждания, чието физическо или душевно състояние е намалило възможностите им за получаване на доходи на една трета или по-малко от това, което един здрав човек може да спечели на общия пазар на труда.

За да имате право на помощ за заместване на доход трябва да сте на възраст между 21 и 65 години и да имате местожителство и действително да пребивавате в Белгия; ако сте получавали това обезщетение преди достигане на 65-годишна възраст обаче продължавате да го получавате и след това. Освен това националността на лицето с увреждане трябва да е някоя от посочените в законодателството.

Други обезщетения

Съществуват и някои други обезщетения за минимален доход, по-конкретно гарантирани семейни обезщетения (*prestations familiales garanties/gewaarborgde gezinsbijslag*). Помощта за интеграция (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) и помощта за възрастни лица (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) се изчисляват въз основа на дохода, но се считат за дългосрочни грижи.

Какво е покритието?

Обща система

Месечните размери на интеграционния доход (*revenu d'intégration/leefloon*) са:

- съвместно съжителство с лице: 523,74 евро;
- неомъжено/неженено лице: 785,61 евро;
- лице, живеещо заедно със семейство на негова издръжка: 1047,48 евро.

Обезщетението се изплаща за неопределен период докато условията за поучаване са спазени.

Тези суми могат да се комбинират със семейни обезщетения, предоставяни за деца на издръжка. Ако ищецът е лишен от каквито и да е средства, пълната сума за категорията, към която тя/ той принадлежи, ще бъде отпусната. Ако той/ тя има средства по-ниски от сумата, определена за неговата/ нейната категория, разликата, която му/ ѝ дава възможност да достигнете тази сума ще бъде отпусната. Над тези тавани колкото по-висок е доходът, толкова по-ниска е сумата, която се отпуска.

Помощите за отопление се отпускат от Обществените центрове за социално подпомагане (PCSA) (Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW). Федеративните субекти осигуряват финансова помощ за установяване, преместване и наем. Това съществува единствено на регионално ниво. Съществуват също и някои специални права на здравни грижи.

Гарантиран доход за възрастни лица

Месечните размери на гарантирания доход за възрастни лица (*garantie de revenus aux personnes âgées/inkomensgarantie voor ouderen*) варира в зависимост от семейното положение:

- размер за неомъжено/неженено лице: 934,61 евро;
- размер при съвместно съжителство с лице: 623,07 евро ;
- размер за домакинство (за 2-ма съвместно съжителстващи бенефициери): 1246,14 евро.

Бенефициерът има право също на здравни грижи.

Обезщетението се изплаща докато условията за поучаване са спазени.

Помощ за заместване на доход

Основният месечен размер на помощта се определя от семейното положение на лицето с увреждания:

- категория А: 524 евро;
- категория Б: 786 евро;
- категория В: 1048 евро.

Въпреки че доходите на засегнатото лице и на всяко лице, с което той или тя формира домакинство, се вземат предвид при изчисляването на това обезщетение, определени суми се приспадат.

След отпускане на помощта правото на получаване продължава да съществува, докато не настъпи значителна промяна в ситуацията на лицето с увреждания.

Как се осъществява достъпът до обезщетения за минимални средства?

Обща система

Интеграционният доход се отпуска на местно равнище от Обществените центрове за социални помощи (PCSA) (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*) на основата на оценка на заявленията или на служебна оценка.

Трябва да се извърши проучване на социалното положение и наличните средства за живот от социалния работник на PCSA. Лицето, подало искане, има право на изслушване преди вземането на решение. Съветът за социални помощи PCSA трябва да вземе решение в рамките на 30 дни след получаване на искане. Правото се признава от датата на искането. Първото плащане трябва да се извърши в рамките на 15 дни след вземане на решението.

Гарантиран доход за възрастни лица

Ако получавате пенсия или помощ за лица с увреждания или интеграционен доход, вашето право се оценява автоматично. В противен случай трябва да подадете заявление до вашата местна общинска администрация или до Националната служба по пенсиите.

Националната служба по пенсиите (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen - ONP/RVP*) извършва оценка след провеждане на разследване за наличните средства за живот на лицето, подало искането, и на всяко лице, съжителстващо с него, за това дали лицето е нуждаещо се.

Помощ за заместване на доход

Заявленията за помощ за заместване на доход (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*) се подават до кмета на общината, където е регистрирано лицето с увреждания (като белгийски гражданин или чужденец).

Генералната дирекция за лица с увреждания (*Direction générale Personnes handicapées/Directie-generaal Personen met een Handicap*) отговаря както за административното (допустимост, семейно положение, условия за получаване на право), така и за медицинското разследване, като последното се извършва от лекар, член на властите или от назначен лекар.

Глава XII: Дългосрочни грижи

Кога имате право на дългосрочни грижи?

Не съществува специално законодателство на федерално (национално) ниво. Определени обезщетения обаче са предвидени в законодателството относно осигуряването за болест и инвалидност и за гарантиране на достатъчно ресурси.

Осигуряване за болест и инвалидност

Дадено лице, което е осигурено в осигурителна схема за болест (работници на трудов договор и приравнени категории), което не е в състояние да изпълнява основните дейности от ежедневието, може да получава определени обезщетения. За получаване на тези парични обезщетения възрастово условие е да сте на възраст между 15,5 години и пенсионна възраст. Трябва да страдате от липса на самостоятелност или намалена самостоятелност. Помощта се предоставя след извършване на оценка на всеки отделен случай.

Осигуровка за грижи (регионална)

На федерално ниво (Фламандска общност) съществува схема за задължително социално осигуряване, Осигуровка за грижи (*Zorgverzekering/Assurance soins*). Осигуровката за *грижи* ви дава право на фонд за осигуровка за грижи, който да отговаря (под формата на месечно обезщетение) за изплащането на определени разходи, свързани с осигуряване на подкрепа и услуги от немедицинско естество.

За получаване на право за осигуровка за грижи квалифициращият период включва пет години постоянно пребиваване в регион Фламандия или в двуезичния регион Брюксел-столица и членство в признат фонд за осигуровки за грижи.

Лицето трябва да се намира в сериозно и продължаващо дълго време положение на намалена самостоятелност, т.е. да се нуждае от помощта на роднини, приятели или доставчици на услуги за полагане на грижи за извършване на основни дейности от ежедневието.

За осигуровката за грижи няма максимална възраст. Минималната възраст е 25 години, но в някои случаи е възможно да се получават обезщетения под 25-годишна възраст.

Интеграционна помощ и помощ за асистиране на възрастни лица

Интеграционната помощ (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) и помощта за асистиране на възрастни лица (*allocation pour l'aide aux personnes âgées/tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) представляват схеми за социално подпомагане на основата на проверка на доходите.

Интеграционната помощ се отпуска на лица с увреждания на възраст над 21 години, които към момента на подаване на заявлението, са под 65 години и по отношение на които е установена липса или намаляване на самостоятелност. Интеграционната помощ се отпуска, единствено ако доходът не превишава определени тавани.

Помощта за асистиране на възрастни лица се отпуска на лица с увреждания на възраст от 65, които не получават помощ за заместване на доход (*allocation de remplacement de revenus/ inkomensvervangende tegemoetkoming*, или интеграционна помощ и които страдат от липса или намаление на самостоятелност.

Какво е покритието?

Осигуряване за болест и инвалидност

При осигуряването за болест и инвалидност могат да се получат различни обезщетения в натура, като например сестрински грижи за силно зависими пациенти. Осигуровката покрива част от фиксираните разходи за тези грижи в зависимост от състоянието на физическа зависимост на пациента. Осигуряват се също и резидентни грижи.

Лицата с увреждания, които имат лица на своя издръжка, и отговарят на условията за признаване на необходимостта от помощ от трета страна, имат право на фиксирана помощ на стойност 13,25 евро на ден.

Осигуровка за грижи (регионална)

Схемата за осигуровка за грижи предвижда помощ и помощ от немедицинско естество чрез парично обезщетение, предоставяна от трети лица с намалена самостоятелност в жилищна, полужилищна или амбулаторна среда.

За общностно базирани грижи и за грижи по домовете обезщетението съответства на фиксиран месечен размер от 130 евро. Същият размер се отпуска, ако лицето пребивава в институция, различна от апартамент в сграда с обслужващ персонал.

Обезщетението се изплаща на потребителя за период до 36 месеца в случай на общностно базирани грижи и грижи по домовете. В случай на резидентски грижи не е определена максимална продължителност.

Интеграционна помощ и помощ за асистиране на възрастни лица

Тези помощи са насочени към компенсирание на допълнителните разходи, произтичащи от липсата или намалението на самостоятелност. Те се изчисляват на база еднократна сума и варират в зависимост от категорията зависимост.

Помощта за интеграция (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) се намалява с 28 процента в случай на престой в институция, която се финансира изцяло или частично с обществени средства.

Помощите се отпускат дотогава, докато са изпълнени медицинските и административните условия.

Как се осъществява достъпът до дългосрочни грижи?

Обезщетенията са обект на оценка за необходимостта от дългосрочни грижи. Оценката за зависимост от грижи се маркира с определени показатели.

Осигуряване за болест и инвалидност

За домашни сестрински грижи необходимостта се оценява от медицинска сестра или от лекуващ лекар. За асистенция от трета страна, медицинският консултант и Медицинският институт за обезщетения за болест и инвалидност (*Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité/Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering - INAMI/RIZIV*) извършват оценката.

Осигуровка за грижи (регионална)

За общностно базирани грижи и за грижи по домовете оценката се извършва от професионална организация за предоставяне на грижи или от доставчик, който е упълномощен да определя сериозността и продължителността на състоянието на намалена самостоятелност. Състоянието на зависимост се доказва чрез удостоверение, издадено от Федералната обществена служба за социална сигурност (*SPF Sécurité Sociale/FOD Sociale Zekerheid*), от Фонда за заболявания, от Службата за домашна помощ или в зависимост от ситуацията, от Фонда за обезщетения за деца или от упълномощен оценител, избран от засегнатото лице или от негов представител.

По отношение на резидентски грижи състоянието на зависимост се доказва посредством удостоверение за престой в призната институция.

Интеграционна помощ и помощ за асистиране на възрастни лица

Намаляването на самостоятелността се определя от назначен лекар или от многодисциплинарен екип под ръководството на Генералната дирекция за лица с увреждания на Федералната обществена служба за социална сигурност.

Приложение: Полезни адреси и интернет страници

Заети лица

Федерална обществена служба за социална сигурност
Service public fédéral – Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale)
Federale Overheidsdienst – Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid)
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan, 50 boîte/bus 1
1000 BRUXELLES/Brussel
<http://www.socialsecurity.fgov.be>

Можете да намерите подробна информация относно белгийската система за социална сигурност на интернет страницата за социална сигурност на SPF/FOD:
<https://www.socialsecurity.be>

Присъединяване към белгийската система за социална сигурност

Обща схема за социална сигурност за заети лица
Office national de sécurité sociale (ONSS)
Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)
Националната служба за социално осигуряване отговаря за събирането на вноски и за тяхното разпределяне на други институции.

Place Victor Horta/Victor Hortaplein 11
B-1060 Brussels/Brussel
Тел.: (32-2) 509 31 11
Факс: (32-2) 509 30 19
Електронна поща: webmaster@onssrszlss.fgov.be
<http://www.onssrszlss.fgov.be>

Социална сигурност за работници, наети извън Европейското икономическо пространство и Швейцария.
Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)
Dienst voor de overzeese social zekerheid (DOSZ)
Amt Für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)
Avenue Louise/Louisalaan 194
B-1050 Bruxelles/Brussel
Тел.: (32-2) 642 05 11
Факс: (32-2) 642 05 59
Електронна поща: info@ossom.fgov.be
<http://www.dosz-ossom.fgov.be>

Обезщетения за социална сигурност: Управление

Обезщетенията се отпускат и изплащат от различни специализирани институции.

Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата, и обезщетения за инвалидност

Обща схема за заети лица

Национален институт за обезщетения за болест и инвалидност

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Avenue de Tervueren/Tervurenlaan 211

B-1150 Bruxelles/Brussel

Тел.: централа: (32-2) 739 71 11

Факс: (32-2) 739 72 91

За информация относно здравни грижи: Тел.: (32-2) 739 78 00

За информация за обезщетения за болест, майчинство или гледане на малко дете от бащата: Тел.: (32-2) 739 76 90

<http://www.inami.fgov.be/> <http://www.riziv.fgov.be>

Списък на всички осигурители ще намерите на интернет страницата на INAMI:
<http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

- *Alliance nationale des mutualités chrétiennes/Landsbond der Christelijke Mutualiteiten*: <http://www.mc.be> / www.cm.be
- *Union nationale des mutualités neutres/ Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen*: <http://www.mutualites-neutres.be> / www.neutrale-ziekenfondsen.be
- *Union nationale des mutualités socialistes Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten*: <http://www.mutsoc.be> / www.socmut.be
- *Union nationale des mutualités libérales/ Landsbond van Liberale Mutualiteiten*: <http://www.libmut.be> / www.mutlib.be
- *Union nationale des mutualités libres/ Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen*: <http://www.mloz.be>
- *Caisse auxiliaire d'assurance maladie invalidité (CAAMI) — Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV) — Hilfskasse für Kranken- und Invalidenversicherung (HKIV)*:
Rue du Trône/Troonstraat 30A
B-1000 Bruxelles/Brussel
Тел.: (32-2) 229 35 62
Факс: (32-2) 229 35 58
<http://www.caami-hziv.fgov.be>
- *Caisse des soins de santé de la SNCB Holding - Kas der Geneeskundige Verzorging van de NMBS Holding*
Rue de France/Frankrijkstraat 85
B-1060 Bruxelles/Brussel
Тел.: (32-2) 526 35 28
Факс: (32-2) 525 35 61

Моряци

Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins (CSPM)

Hulp- en voorzorgskas voor zeevarenden (HVKZ)

"Maritiem Huis"

Olijfakstraat 1-13

Postbus 1

B-2060 Antwerpen 6

Тел.: (32-3) 220 74 11

Факс: (32-3) 220 74 66

<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

Обезщетения за трудови злополуки

Фонд за злополуки при работа

Fonds des accidents de travail (FAT)

Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)

Fonds für Arbeitsunfälle (FAF))

Rue du Trône/Troonstraat 100

B-1050 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 506 84 11

Факс: (32-2) 506 84 15

Електронна поща: info@faofat.fgov.be

<http://www.faofat.fgov.be>

Обезщетения за професионални болести

Фонд за професионални болести

Fonds des maladies professionnelles (FMP)

Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)

Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1

B-1210 Bruxelles/Brussel

Електронна поща: secr@fmp-fbz.fgov.be

<http://www.fmp-ibz.fgov.be>

Помощи при смърт

Смърт не поради професионално заболяване или трудова злополука

Национален институт за обезщетения за болест и инвалидност

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Вж. по-горе.

<http://www.inami.fgov.be> / <http://www.riziv.fgov.be>

Смърт в резултат на професионална болест

Фонд за професионални болести

Fonds des maladies professionnelles (FMP)

Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)

Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1

B-1210 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 22 66 202

Електронна поща: deces@fmp-fbz.fgov.be

Смърт в резултат на трудова злополука
Фонд за трудови злополуки
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Тел.: (32-2) 506 84 92
Електронна поща: secr@fmp-fbz.fgov.be

Пенсии за старост и пенсии на преживели лица

Национална пенсионна служба
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Тел.: (32-2) 529 30 01 (FR) – (32-2) 529 30 02 (NL) – (32-2) 529 30 03 (DE)
Електронна поща: info@rvponp.fgov.be
<http://www.onprvp.fgov.be>
Безплатен телефон (в Белгия): понеделник—петък 8:30 – 12:00 ч. и 13:00 – 17:00 ч.:
0800 502 56 (FR) – 0800 502 66 (DE) – 0800 502 46 (NL)

Обезщетения за безработица

Национална служба за заетост
Office national de l'emploi (ONEM)
Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)
Boulevard de l'Empereur/Keizerslaan 7
B-1000 Bruxelles/Brussel Тел.: (32-2) 515 41 11, Факс: (32-2) 514 11 06
Адресите на регионалните служби на Националната служба по заетост са посочени на интернет страницата на ONEM/RVA:
<http://www.rva-onem.fgov.be/>

Обезщетения за безработица се изплащат:

- или от обществена институция: *Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC)* — *Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW)* — *Hilfzahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA)*
<http://www.hvw-capac.fgov.be/>
- или от съюза на работещите:
  - *Fédération générale du travail de Belgique/Algemeen Belgisch Vakverbond - FGTB/ABVV: FGTB/ABVV: <http://www.fgtb.be/> / www.abvv.be*
  - *Confédération des syndicats chrétiens/Algemeen Christelijk Vakverbond - CSC/ACV: <http://www.acv-csc.be>*
  - *Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique /Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België - CGSLB/ACLVB: www.cgslb.be / <http://www.aclvb.be/>*

Безработица с фирмени добавки

Държавна федерална служба (FPS) „Заетост, работа и социално съгласуване
Service public fédéral (SPF) – Emploi et concertation sociale
Federale Overheidsdienst (FOD) – Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg
Rue Ernest Blérot/Ernest Blérotstraat 1

B-1070 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 233 41 11

Факс: (32-2) 233 44 88

Електронна поща: information@emploi.belgique.be / informatie@werk.belgie.be

<http://www.emploi.belgique.be> Семейни обезщетения и гарантирани семейни обезщетения

Национална служба за семейни обезщетения за служители

Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)

Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)

Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)

Rue de Trèves/Trierstraat 70 (пощенски адрес) или 9 (рецепция)

B-1000 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 237 23 20

Факс: (32-2) 237 23 09

Безплатен телефон: 0800 944 34

<http://www.rkw-onafts.fgov.be/>

Всички агенции за семейни обезщетения са посочени на интернет страницата на ONAFTS/RKW:

<http://www.onafts.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agencyListNumber.php>

Помощ за заместване на доход, интеграционна помощ и помощ за асистирание на възрастни лица

Федерална служба за социална сигурност – Генерална дирекция за самостоятелно заети лица

Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants

Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen

Finance Tower

Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1

B 1000 Bruxelles/Brussel

Център за връзка

Тел. от Белгия: 0800 987 99

Тел. от чужбина: (32-2) 507 87 99

Факс: (32-2) 509 81 85

Електронна поща: HandiN@minsoc.fed.be (NL)

Електронна поща: HandiF@minsoc.fed.be (FR)

<http://handicap.fgov.be>

Гарантиран доход за възрастни лица

Национална пенсионна служба

Office national des pensions (ONP)

Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

Landespensionsamt (LPA)

Tour du Midi/Zuidertoren

B-1060 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 529 30 01 (FR)

(32-2) 529 30 02 (NL)

(32-2) 529 30 03 (DE)
Електронна поща: info@rvponp.fgov.be

Самостоятелно заети лица

Федерална служба за социална сигурност – Генерална дирекция за самостоятелно заети лица

Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower

Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1

B-1000 Bruxelles/Brussel

Тел.: (32-2) 528 64 50

Факс (32-2) 528 69 77

Електронна поща: zelfindep@minsoc.fed.be

Национален осигурителен институт за самостоятелно заети лица

Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)

Rijksinstituut voor de social verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)

6 Place Jean Jacobs/Jan Jacobsplein 6

B-1000 Brussels/Brussel

Тел.: (32-2) 546 42 11

Факс: (32-2) 511 21 53

Електронна поща: info@rsvz-inasti.fgov.be

<http://www.rsvz-inasti.fgov.be/>

Фондове за социално осигуряване

Ще намерите списъка на следния адрес:

http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm